

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/62/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118216564
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Stanislava Kollárová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:5118216564.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a členov JUDr. Ivety Anderlovej a Mgr. Mareka Anovčina v spore žalobkyne A., B., so sídlom C., B. C., D. B. XXX/X, E. F., IČO: XX XXX XXX, právne zastúpenej Mgr. Radovanom Dospělom, advokátom so sídlom Brno, Marešova 305/14, Česká republika, proti žalovanému G. H., narodenému XX.XX.XXXX, bytom I. C., B. XX/XX, právne zastúpenému Mgr. Marcelom Pélim, LL.M., advokátom so sídlom Považská Bystrica, M. R. Štefánika 157/45, v konaní o zaplatenie 530 257,- Kč s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 10. júna 2022, č.k. 13C/15/2019- 195 takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, výroku I. **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanému **p r i z n á v a** proti žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v poradí druhým rozsudkom, súd prvej inštancie žalobu zamietol. Vec právne posúdil v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady /ES/ č. 864/2007 zo dňa 11.07.2007, § 2 ods. 3, § 159 ods. 1, 2, 3, § 610 ods.1, § 620 ods.1, § 629 ods. 1, § 636 ods. 1, 2 zákona č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník. Predmetom súdneho sporu je vymożenie peňazného plnenia, resp. náhrady škody, z práva žalobkyne voči žalovanému v súvislosti s podnikateľskou činnosťou oboch strán sporu. Žalobkyňa poskytovala spoločnosti J., B., I. C., ktorej konateľom bol žalovaný, konkrétne služby - prevzala do svojho recyklačného strediska na území štatutárneho mesta C., časť H. od žalovaného odpad - zeminu a kamene k recyklácii, taktiež realizovala na území C. pre žalovaného výkopové práce - bagrovanie. Spoločnosť J., B. zanikla v dôsledku zlúčenia a jej právnym nástupcom sa stala spoločnosť K. F. L. B., C.. Žalovaný bol na základe Trestného rozkazu Okresného súdu v Žiline, sp. zn. 22T/141/2014 zo dňa 26.05.2015 uznaný vinným, že spoločným konaním s inou osobou sa obohatil na škodu cudzieho majetku tým, že uviedol niekoho do omylu a spôsobil tak na cudzom majetku väčšiu škodu. Následne bol žalovaný rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 17.01.2018, č. k. 2To/69/2017 - 838 odsúdený podľa § 221 ods. 2 Tr. zák., § 56 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák. a § 38 ods. 3 Tr. zák. odsúdený k peňaznému trestu vo výške 10 000 eur. Čo sa týka rozhodného práva, žalobkyňa poukazyvala na ustanovenie čl. 7 ods. 3 Nariadenia Európskej únie (ES) č. 1215/2012 zo dňa 12.12.2012 a na čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskej únie (ES) č. 864/2007 zo dňa 11.07.2007 a mala za to, že rozhodným právom je české právo a príslušným súdom na prejednanie sporu je Okresný súd Žilina. Žalobkyňa prevádzkuje v Brne-Chrlicích vlastné recyklačné stredisko. Objednávkou zo dňa 27.05.2012 objednal žalovaný, ako konateľ spoločnosti J., B., u žalobkyne uloženie zeminy a iného odpadu zo stavby, a to dreva a odrezkov (bez zeminy a sutiny) za sumu 1 800,- Kč/kontajner vrátane dopravy bez DPH, uskladnenie zeminy s nízkym trávnatým porastom za 170,- Kč/tona bez dopravy a bez DPH, uskladnenie zmiešaného odpadu za 220,- Kč/tona bez dopravy a bez DPH. Predmetnou

objednávkou sa spoločnosť zaviazala odobrať od žalobkyne 6 000 ton recyklovaného materiálu s tým, že pokiaľ ju bude žalobkyňa žalovanému dodávať vlastnými dopravnými prostriedkami, zaviazala sa spoločnosť zaplatiť žalobkyňi za každú odobratú tonu recyklovaného materiálu sumu 42,- Kč. Žalobkyňa túto objednávku prostredníctvom svojho konateľa prijala podpisom a tým došlo k uzatvoreniu zmluvného vzťahu medzi žalobkyňou a spoločnosťou. Dlžné záväzky v celkovej výške 530 257,- Kč pozostávali z prijatého odpadu - zeminy a kamenia, z dodaného zmiešaného recyklovaného materiálu a z vykonaných výkopových prác - bagrovania. Všetky záväzky spoločnosť J., B. čo do dôvodu a výšky v uznaní dlhu zo dňa 19.02.2013 písomne uznala a zaviazala sa ich uhradiť najneskôr do 29.03.2013, avšak neuhradila nijakú sumu. Spoločnosť bola na úhradu svojich záväzkov vyzvaná aj prostredníctvom právneho zástupcu žalobkyne a to Predžalobnou výzvou zo dňa 24.04.2013, doručenou dňa 29.03.2013, avšak bezvýsledne. Rozsudkom Krajského súdu v Brne zo dňa 23.06.2016, č. j. 36/6 Cm 47/2013 - 109 bolo rozhodnuté, že spoločnosť K. F. L., B. (ako právny nástupca spoločnosti J., B.) je povinná zaplatiť žalobkyňi sumu 530 257,- Kč s príslušenstvom. Žalovaný, ako konateľ spoločnosti J., B., bol uznaný vinným z trestného činu podvodu, ktorého sa dopustil voči žalobkyňi, ktorú úmyselne priviedol do omylu a spôsobil spáchaným trestným činom škodu vo výške 530 257,88,- Kč. Vzhľadom na uvedené, žalobkyňa požaduje od žalovaného, ako páchatela úmyselného trestného činu podvodu, ktorého sa dopustil voči žalobkyňi ako poškodenej, náhradu škody v zmysle § 420 ods. 1 zákona č. 40/1964 Sb. Občiansky zákoník. Podľa § 3028 ods. 3 veta prvá zákona č.89/2012 Sb. Občiansky zákoník, nie je stanovené inak, riadia sa právne pomery vzniknuté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, ako aj práva a povinnosti z nich vzniknuté, vrátane práv a povinností z porušenia zmlúv uzatvorených pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, doterajšími právnymi predpismi. O tom, že za túto škodu ako páchatel trestného činu zodpovedá práve žalovaný, sa žalobkyňa dozvedela s konečnou platnosťou z odsudzujúceho rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 17.01.2018, č. k. 2To/69/2017 - 838.

2. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom zo dňa 23.07.2020, č. k. 13C/15/2019-161 žalobu zamietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania. O odvolaní žalobkyne rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 30.11.2011, č. k. 6Co/59/2020-171, ktorým napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v ďalšom konaní je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) a jeho úlohou bude vo veci opätovne posúdiť vznesenú námietku premlčania, ustáliť skutočnú vedomosť žalobkyne o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, správne právne posúdiť začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva žalobkyne na náhradu škody, nielen predpokladanú vedomosť, túto riadne odôvodniť, aby nevznikli dôvodné pochybnosti zakladajúce len predpokladanú vedomosť. Rovnako sa súd prvej inštancie má vysporiadať so vznesenou námietkou premlčania pre rozpor s dobrými mravmi ako i posúdením, či škoda bola spôsobená úmyselne a vec správne právne posúdi. Súd prvej inštancie sa zároveň má zaoberať aj ďalšími námietkami žalobkyne, ktoré uviedla v podanom odvolaní a ktorými sa odvolací súd nezaoberal, najmä v zmysle bodu 24 predmetného rozhodnutia posúdi právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným. V novom rozhodnutí vo veci má súd prvej inštancie rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 CSP.

3. Súd prvej inštancie po doplnení dokazovania zistil tento skutkový stav veci :

4. Rozsudkom Krajského soudu v Brne zo dňa 23.06.2016, č. j. 36/6 Cm 47/2013–109 uložil odvolací súd žalovanému K. F. L. B. (právny nástupca spoločnosti J., B. - pozn. súdu) povinnosť zaplatiť sumu 530 256,- Kč spolu s príslušnými úrokmi z omeškania. Súčasne odvolací súd rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť náhradu trov konania. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.09.2016 a vykonateľnosť dňa 24.09.2016. Listom zo dňa 26.05.2014 Okresný súd v Žiline oznámil žalobkyňi, že v trestnej veci obvinených M. J. a G. H., stíhaných pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák. v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zák. vedenej na Okresnom súde v Žiline pod sp. zn. 22T/141/2014, v súlade s ustanovením § 256 ods. 4 Tr. poriadku, žalobkyňu nepripúšťa do konania pred súdom ako poškodenú stranu, nakoľko návrh musí poškodený v zmysle § 46 ods. 3 Tr. por. uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje. Nárok na náhradu škody bol zo strany žalobkyne v prípravnom konaní uplatnený dňa 07.04.2014 v štádiu, kedy sa viedlo trestné stíhanie vo veci. V tom čase nebolo žiadnej osobe vznesené obvinenie. Ku vzneseniu obvinenia došlo dňa 12.05.2014, kedy boli zrejmé konkrétne mená, ku ktorým sa malo vyjadrenie poškodeného podľa § 46 ods. 3 Tr. por. vzťahovať. Orgány činné v trestnom konaní ku dňu skončenia

vyšetovania nezaznamenali nárok na náhradu škody poškodeného voči konkrétnemu obvinenému do skončenia vyšetovania. Vyššie uvedeným postupom žalobkyňa nestráca v predmetnej trestnej veci postavenie poškodeného v zmysle § 46 ods. 1 Tr. por., ale nedisponuje statusom podľa § 46 ods. 3 Tr. por., t. j. o nároku poškodeného súd v trestnom konaní rozhodovať nebude /nebol uplatnený riadne a včas/. Výzvou zo dňa 26.05.2015 Okresný súd v Žiline v zmysle § 240 ods. 1 Trestného poriadku doručil žalobkyni obžalobu Okresnej prokuratúry v Žiline č. 2 Pv 235/14/5511-12 spolu s vydaným trestným rozkazom 22T/141/2014 zo dňa 26.05.2015. Predmetné listiny boli doručené žalobkyni dňa 24.06.2015, čo vyplýva z doručky nachádzajúcej sa v spise 22T/141/2014. V prípade, ak bude proti trestnému rozkazu podaný odpor, v zmysle § 240 ods. 3 Tr. por. vyzvali žalobkyňu, aby bez meškania súdu a ostatným stranám písomne oznámila návrhy na vykonanie dôkazov. Vykonanie neskoršie navrhnutých dôkazov, ktoré boli stranám známe v čase doručenia výzvy, môže súd odmietnuť.

5. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ Žilina, odbor kriminálnej polície zo dňa 12.05.2014, E.: A./X-XXX-XX-XXXX, podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku bolo vznesené obvinenie 1/ G. H. a 2/ M. J. za prečin podvodu v spolupáchateľstve podľa § 20, § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, lebo na podklade zistených skutočností bol dostatočne odôvodnený záver, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode v pozícii konateľov J., B. v dobe od 27.05.2012 do 10.12.2012 na základe dielčích objednávok u F. N., B. s úmyslom vystavené faktúry nezaplatiť a obdržané finančné prostriedky za poskytnuté plnenia od odberateľov použiť pre vlastnú potrebu, čím spoločnosti F. N., B. spôsobili škodu vo výške 530 257,88,- Kč. Prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiline dňa 09.09.2014, podal obžalobu sp. zn. 2 Pv 235/14/5511-12 na obvinených 1/ G. H. a 2/ C. M. J. zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zákona, nakoľko spoločným konaním na škodu cudzieho majetku iného obohatili tým, že uviedli niekoho do omylu a spôsobili tak na cudzom majetku väčšiu škodu. Dňa 26.05.2015 vydal Okresný súd v Žiline trestný rozkaz sp. zn. 22T/141/2014, ktorým obvinených 1/ G. H. a 2/ C. M. J. uznal vinnými zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zákona, nakoľko spoločným konaním na škodu cudzieho majetku iného sa obohatili tým, že uviedli niekoho do omylu a spôsobili tak na cudzom majetku väčšiu škodu. Obvinení 1/ a 2/ boli odsúdení na trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov, ktorý sa im podmienenečne odložil a bola im určená skúšobná doba 12 mesiacov. Poškodená obchodná spoločnosť F. N., B. (v tomto konaní žalobkyňa) bola s nárokom na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie. Z odvolania obvineného (v tomto konaní žalovaného) zo dňa 05.09.2017, sp. zn. 22T/141/2014 je zrejmé, že obvinený podal odvolanie, čo do viny a trestu, ktoré odôvodnil aj tým, že sa necíti byť vinným zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a už od začiatku tieto skutočnosti uvádzal aj v prípravnom konaní, pričom mal za to, že nijakým spôsobom nebolo preukázané, že by sa mal trestnej činnosti dopustiť tak, ako sa mu to kladie v rozsudku prvostupňového súdu za vinu a taktiež sa podľa jeho názoru prvostupňový súd nevysporiadal s tým, že na jeho vyšetovanie, ako i neskoršie odsúdenie nebola miestne príslušná O., nakoľko obaja obžalovaní majú trvalé bydlisko v I. C.. Rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 17.01.2018, č. k. 2To/69/2017-838 rozhodol odvolací súd o odvolaní prokurátora a obžalovaného G. H. proti rozsudku Okresného súdu Žilina, sp. zn. 22T/141/2014 zo dňa 16.05.2017 tak, že zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v časti - vo výroku o treste a odsúdil obžalovaného G. H. na peňažný trest vo výmere 10 000 eur. Zároveň mu podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov. Odvolanie prokurátora odvolací súd zamietol.

6. Súd prvej inštancie posudzoval, či sa v predmetnom spore aplikuje slovenské právo alebo právo české. Medzi stranami sporu ide o špecifický právny vzťah, ktorý nevznikol na zmluvnom základe, pričom súd je toho názoru, že najbližší tomuto vzťahu je vzťah medzi škodcom a poškodeným. V zmysle kapitoly II. čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky zo dňa 11.07.2007 platí, že pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, spravuje sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z civilného deliktu právnym poriadkom krajiny, na území ktorej vznikla škoda, t. j. v tomto prípade Česká republika, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, a bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky takejto skutočnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené súd posúdil, že relevantným právom v predmetnom spore je české právo a preto pri posudzovaní nároku vychádzal z práva českého. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že škoda vo výške 530 257,- Kč, ktorej náhrady sa žalobkyňa domáha, vznikla v období od 27.05.2012 do 10.12.2012, a to neuhradením vystavených faktúr spoločnosťou J., B., ktorej bol žalovaný konateľom. Keďže český občiansky zákonník

pozná pojem tzv. „péče řádného hospodáře“, je potrebné uviesť, že ak v dôsledku jednanja konateľa, ktoré je v rozpore s touto starostlivosťou, vznikne spoločnosti škoda v podobe dlhu voči veriteľovi, vzniká veriteľovi právo na náhradu škody priamo od konateľa (ak spoločnosť nemá prostriedky na krytie svojich dlhov v dôsledku jednanja konateľa). Spoločnosť J., B. a ani jej právny nástupca spoločnosť K. F. L., B. si však svoj dlh voči žalobkyni vo výške 530 257,- Kč nesplnili, a preto si žalobkyňa v zmysle § 159 ods. 3 Občianskeho zákonníka uplatnila vzniknutú škodu od žalovaného ako konateľa pôvodnej spoločnosti J., B.. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ Žilina, odbor kriminálnej polície zo dňa 12.05.2014, ČVS: ORP-272/3-VYS-ZA-2014 podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku bolo vznesené obvinenie žalovanému za prečin podvodu v spolupáchateľstve podľa § 20, § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, lebo na podklade zistených skutočností bol dostatočne odôvodnený záver, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode v pozícii konateľov J., B. v dobe od 27.05.2012 do 10.12.2012, na základe dielčích objednávok u žalobkyne s úmyslom vystavené faktúry nezaplatiť a obdržané finančné prostriedky za poskytnuté plnenia od odberateľov použiť pre vlastnú potrebu, čím žalobkyni spôsobil so spolupáchateľom škodu vo výške 530 257,88,- Kč. Následne bola dňa 09.09.2014 na žalovaného podaná prokurátorom Okresnej prokuratúry v Žiline obžaloba. Krajský súd v Žiline rozsudkom zo dňa 17.01.2018, č. k. 2To/69/2017-838 rozhodol o odvolaní prokurátora a obžalovaného (v tomto konaní žalovaného) proti rozsudku Okresného súdu Žilina, sp. zn. 22T/141/2014 zo dňa 16.05.2017 tak, že zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v časti - vo výroku o treste a odsúdil obžalovaného G. H. na peňažný trest vo výmere 10 000 eur a odvolanie prokurátora súd zamietol.

7. Vzhľadom k tomu, že žalovaný vzniesol vo svojich vyjadreniach námietku premlčania, súd na ňu v zmysle § 610 ods. 1 Občianskeho zákoníku musel prihliadať. Ustanovenie § 620 ods. 1 Občianskeho zákoníka, ktoré upravuje počiatok subjektívnej premlčacej lehoty nároku na náhradu škody alebo ujmy, nadväzuje na ustanovenie § 619 Občianskeho zákoníku, čo znamená, že dikcia „měl a mohl“ sa uplatní aj pri jeho výklade. Okamih znalosti o okolnostiach rozhodných pre začiatok plynutia premlčacej lehoty je určovaný ako subjektívne (skutočná znalosť), tak aj objektívne a plynutie premlčacej lehoty môže začať bez skutočnej znalosti oprávneného o uvedených okolnostiach v prípade, že sa oprávnený o nich objektívne dozvedieť mal a mohol. Predpokladaná vedomosť môže nastať zároveň s vedomosťou skutočnou alebo jej môže predchádzať a v takom prípade je rozhodný pre začiatok plynutia premlčacej lehoty ten okamih, ktorý nastane skôr. Určenie, kedy sa oprávnený o okolnostiach rozhodných pre začiatok plynutia premlčacej lehoty objektívne dozvedieť mal a mohol, závisí na okolnostiach prípadu, pričom je u neho predpokladané vynaloženie obvyklej miery pozornosti, starostlivosti i opatrnosti. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty podľa § 620 ods. 1 Občianskeho zákoníka je rozhodnou okolnosťou vedomosť o vzniku škody a o totožnosti zodpovednej osoby.

8. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobkyňa mala vedomosť o výške spôsobenej škody, nakoľko táto bola zrejmá z vystavených faktúr spoločnosti J., B., t. j. že nedošlo k úhrade faktúr spolu vo výške 530 257,- Kč. Žalobkyňa tým, že podala na žalovaného trestné oznámenie, na základe ktorého bolo dňa 12.05.2014 voči žalovanému vznesené obvinenie a následne bola na žalovaného dňa 09.09.2014 podaná obžaloba zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zákona, mala vedomosť o totožnosti osoby, ktorá bola za spôsobenú škodu zodpovedná. Žalobkyňa tak mala vedomosť o vzniku škody a o totožnosti zodpovednej osoby, t. j. v zmysle § 620 ods. 1 Občianskeho zákoníka došlo k začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty dňom doručenia obžaloby Okresnej prokuratúry v Žiline č. 2 Pv 235/14/5511-12 spolu s vydaným trestným rozkazom 22T/141/2014 zo dňa 26.05.2015 žalobkyni, ktoré listiny jej boli doručené dňa 24.06.2015. Túto skutočnosť mal súd za preukázanú z doručenky podpísanej žalobkyňou nachádzajúcej sa v pripojenom spise Okresného súdu Žilina sp. zn. 22T/141/2014 a subjektívna premlčacia lehota tak v zmysle § 629 ods. 1 Občianskeho zákoníka preukázateľne uplynula dňa 24.06.2018. Žalobkyňa predmetnú žalobu podala na Okresný súd v Žiline dňa 11.12.2018, t. j. až po márnom uplynutí premlčacej lehoty.

9. Žalobkyňa v konaní namietala, že námietka premlčania uplatnená žalovaným je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko potencionálne premlčanie v konkrétnom prípade svojím postupom v trestnom konaní zaviniť žalovaný, ktorý sa k spáchaniu trestnej činnosti priznal v rámci konania o podanom odvolaní. Pokiaľ by žalovaný priznal vinu už pred súdom prvého stupňa, mohla žalobkyňa uplatniť svoj nárok bez akýchkoľvek pochybností včas. K námietke žalobkyne týkajúcej sa rozporu námietky premlčania s dobrými mravmi súd uvádza, že v danom prípade nie je možné podľa názoru súdu považovať uplatňovanú námietku premlčania za rozpornú s dobrými mravmi. V konaní medzi stranami

sporu nebolo sporné, že žalovaný spôsobil žalobkyňu škodu úmyselne, nakoľko žalovaný bol za svoje úmyselné konanie trestným súdom právoplatne odsúdený a bol mu uložený peňažný trest vo výške 10 000 eur. Podľa názoru súdu však nie je možné dávať na ľarchu žalovaného tú skutočnosť, že si žalobkyňa ako poškodená v trestnom konaní riadne škodu neuplatnila a následne si ju uplatnila až podaním predmetnej žaloby v civilnom konaní, a to s poukazom na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“. Skutočnosť, že škoda alebo ujma boli spôsobené úmyselne je podľa názoru súdu totiž zákonodarcom reflektovaná v ustanovení § 636 ods. 2 Občianskeho zákoníka, ktorý v prípade úmyselnej škody stanovuje dĺžku objektívnej premlčacej lehoty na 15 rokov odo dňa, kedy škoda vznikla. Ďalej súd uvádza, že podľa jeho názoru dobrým mravom zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, lebo inštitút premlčania je inštitútom zákonným, a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa zo zákona premlčuje. Súd má zároveň za to, že žalobkyňa nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv z objektívneho hľadiska vlastným zavinením vytvorila podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovaným, a teda uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle zákonných ustanovení. Ďalej súd uvádza, že nezistil v priebehu konania žiadne okolnosti, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená, ktoré by boli v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odoprenie práva uplatniť námietku premlčania (a ani žalobkyňa v priebehu konania na žiadne také okolnosti nepoukazyvala). Navyiac, pri riešení otázky, či sa vznesenie námietky premlčania žalovaným výnimočne prieči dobrým mravom, súd skúma aj to, či žalobca dostatočne predvídala dôsledky svojho konania a náležite vyhodnocoval správanie žalovaného a tiež to, či pri uplatňovaní svojich práv voči žalovanému postupoval s náležitou mierou opatrnosti a v súlade so zásadou, podľa ktorej právo patrí bdelym. V tomto prípade musí súd pripomenúť, že žalobkyňa pokračovala v spolupráci so žalovaným aj napriek tomu, že žalovaný nezaplatil už napr. faktúru č. XXXXXXXXXX zo dňa 18.06.2012, t. j. je otázne, do akej miery žalobkyňa správne vyhodnotila dôsledky ďalšej spolupráce so žalovaným. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti t. j. že žalovaný uplatnil námietku premlčania a táto námietka bola súdom akceptovaná, súd žalobu zamietol v celom rozsahu.

10. Žalovaný mal síce vo veci plný úspech, preto mu mal súd v zmysle § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, avšak súd posúdil tento prípad ako prípad osobitného zreteľa a podľa § 257 Civilného sporového poriadku nepriznal trovy konania žiadnej zo strán. Toto konanie ako prípad osobitného zreteľa súd videl v tom, že na strane žalovaného išlo o úmyselný čin, t. j. bol si dobre vedomý svojho konania a úmyslu poškodiť žalobkyňu. Je síce pravdou, že žalovaný využil svoje zákonné právo a podal námietku premlčania, ktorá, ako už bolo uvedené nebola podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi a súd žalobu na základe tejto námietky zamietol, avšak v prípade trov súd po prihladnutí na okolnosti celého prípadu upustil od prílišnej tvrdosti a rozhodol tak, že žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal.

11. Proti tomuto rozsudku, výroku II., v časti náhrady trov konania, podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Namietať, že v predmetnom konaní nebol naplnený akýkoľvek prípad osobitného zreteľa ohľadne žalobkyne, nakoľko sa jedná o riadne podnikajúcu obchodnú spoločnosť, ktorá sa rozhodla žalovať žalovaného, čím zapríčinila žalovanému nielen stratu času, ale aj výdavky v podobe trov právneho zastúpenia. Počas konania bolo prednesené predbežné právne posúdenie veci, žalovaný využil svoje zákonné právo, písomne sa vyjadroval k rozhodným skutočnostiam a žalobkyňa mohla svoju žalobu vziať počas konania späť, avšak na vyššie uvedené skutočnosti neprihľadala. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za nespravodlivé a nesprávne. Nemožno hovoriť ani o prílišnej tvrdosti, nakoľko náhrada trov konania neslúži ako náhrada škody, ale slúži primárne na náhradu reálne vynaložených prostriedkov v konaní, ktoré by mali byť žalovanému nahradené v zmysle § 255 ods. 1 a CSP, nakoľko žaloba bola podaná nedôvodne. Čo sa týka argumentácie ohľadne úmyselného trestného činu, tak pri tejto skutočnosti bolo počas konania poukázané na to, že obchodná spoločnosť JFC, s. r. o. (obchodná spoločnosť, ktorá mala poškodiť žalobcu) mala v tom čase dvoch konateľov, pričom jeden z konateľov bol právoplatne odsúdený približne dva roky skôr ako žalovaný, a teda zástupcovia poškodenej obchodnej spoločnosti mohli konať s odbornou starostlivosťou už dávno pred tým, ako bol deň podania žaloby na Okresnom súde v Považskej Bystrici dňa 11.12.2018, a mohli sa domáhať riadne a včas uplatnenia svojho nároku. Žalovanému vznikli s predmetným súdnym konaním náklady spojené s právnym zastúpením. Žalobkyňa vedela o uplynutí lehoty premlčania, resp. o nej vedieť mohla a mala. Napriek tomu si podala nedôvodný návrh na súd, nakoľko bol premlčaný. Žalobkyňa si musí byť pred podaním žaloby na súd vedomá, že

v prípade neúspechu bude nútená nahradiť trovy právneho zastúpenia tak, ako by v prípade úspechu tieto trovy právneho zastúpenia sama požadovala. Naplnenie osobitného zreteľa je možné v prípade, že sa žalobkyňa ocitla vo finančnej tiesni, resp. by sa jednalo o slobodnú, resp. rozvedenú matku v núdzi, alebo pod., avšak v prípade žalobkyne, obchodnej spoločnosti, ktorá podniká za účelom dosahovania zisku, a ktorá sa ide súdiť so žalovaným, pričom vedela, že predmetný nárok je premlčaný, a ktorá by mala byť zastúpená konateľmi, ktorí by sa mali v prípade nevedomosti „poradiť“ s oprávnenou osobou, tak aby konali vždy s odbornou starostlivosťou, a teda podanie žaloby po premlčaní, nie je konaním s odbornou starostlivosťou. Svoj neúspech v konaní si žalobkyňa zapríčinila sama. Z týchto dôvodov trovy konania, ktoré žalovanému vznikli a ktoré bol žalovaný povinný uhradiť svojmu právnenému zástupcovi, by mala žalobkyňa v plnom rozsahu žalovanému nahradiť. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil v časti výroku II. tak, že žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

12. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie namietajúc, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vznesenú námietku premlčania. Súd vyšiel z nesprávneho záveru o vedomosti žalobkyne o totožnosti osoby zodpovednej za vznik škody a tiež zo záveru, že žalovaným vznesená námietka premlčania nebola uplatnená v rozpore s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a preto je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že zaviazže žalovaného na zaplatenie celej žalovanej čiastky ako i náhradu trov konania. Žalobkyňa a žalovaný nie sú v žiadnom právnom vzťahu a žalobkyňa si voči žalovanému mohla uplatniť nárok na náhradu škody jedine v súvislosti s právoplatným odsúdením žalovaného. Žalobkyňa bola v priamom vzťahu so spoločnosťou J., B., I. C., H. XX/XX, ktorej bol žalovaný konateľom a spoločníkom. Bez právoplatného odsudzujúceho rozsudku by neexistoval medzi žalobkyňou a žalovaným žiaden priamy právny vzťah. Primárnym dlžníkom žalobkyne bola spoločnosť J., B., ktorá neuhradila plnenie. Právny názor súdu prvej inštancie v určení začiatku plynutia premlčacej lehoty na uplatnenie nároku žalobkyne doručením obžaloby spolu s trestným rozkazom dňom 24.06.2015, nie je správny, keď po doručení trestného rozkazu nie je možné v civilnom súdnom konaní žalobkyňi priznať ani základ nároku, ktorý vznikol úmyselnou majetkovou trestnou činnosťou žalovaného. Bez právoplatného odsudzujúceho rozsudku sa vychádza z princípu prezumpcie neviny. Do právoplatného odsudzujúceho rozsudku pripadala do úvahy zodpovednosť za škodu spoločnosť J., B., resp. jej právny nástupca. V konaní je preukázané, že žalovaný sa voči žalobkyňi dopustil trestného činu podvodu, čím jej vznikla škoda vo výške 530.256,- Kč. Výška škody, okolnosti vzniku škody, príčinná súvislosť medzi trestnou činnosťou a vznikom škody boli preukázané a nie sú sporné. Jedinou spornou otázkou zostala otázka premlčania sporného nároku. Poukázala na námietku premlčania, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko premlčania sa dovoľáva odsúdený páchatel úmyselnej majetkovej trestnej činnosti, ktorý sa v odvolacom konaní priznal. Poukázala na rozhodnutie Nejvyššího soudu České republiky, sp. zn. 7 Tdo 498/2010 zo dňa 11.08.2010. Žiadala, aby odvolací súd rozhodol v zmysle návrhu. Súčasne si uplatnila trovy konania.

13. Ďalšie vyjadrenia strany sporu nepodalí.

14. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP"), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keď nebolo potrebné zopakovať ani doplniť dokazovanie a nevyžadoval to ani dôležitý verejný záujem v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebný v napadnutom výroku I., podľa § 387 ods. 1 CSP, ako vecne správny potvrdiť.

15. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom právnom závere, že žalobkyňa sa domáhala náhrady škody vo výške 530.257,-Kč, ktorá žalobkyňi vznikla v období od 27.05.2012 do 10.12.2012 a to neuhradením vystavených faktúr spoločnosťou J., B., ktorej bol žalovaný konateľom. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ Žilina, odbor kriminálnej polície zo dňa 12.05.2014, E.:A./-P. bolo žalovanému vznesené obvinenie za prečin podvodu formou spolupáchateľstva, za ktorý bol právoplatne odsúdený. Žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania, ktorú súd prvej inštancie posúdil ako dôvodnú v zmysle ust. § 610 Občanského zákoníka. Skonštatoval, že žalobkyňa mala vedomosť o výške spôsobenej škody, ktorá okolnosť vyplývala z vystavených faktúr a súčasne mala vedomosť o totožnosti osoby zodpovednej za spôsobenú škodu, pričom k začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty došlo dňom doručenia obžaloby Okresnej prokuratúry v Žiline č. 2 Pv XXX/XX/XXXX-12 spolu s trestným

rozkazom 22T/141/2014 zo dňa 26.05.2015, ktoré boli žalobkyni doručené dňa 24.06.2015. Subjektívna premlčacia lehota uplynula dňa 24.06.2018. Žalobkyňa podala žalobu na súd dňa 11.12.2018, po márnom uplynutí premlčacej doby. Súd prvej inštancie posúdil námietku žalobkyne týkajúca sa rozporu námietky premlčania s dobrými mravmi ako za nedôvodnú. Žalovaný spôsobil žalobkyni škodu úmyselne, nakoľko žalovaný bol za svoje úmyselné konanie trestným súdom právoplatne odsúdený. Na ťarchu žalovaného však nemôže byť konanie žalobkyne, ktorá si ako poškodená v trestnom konaní škodu neuplatnila, uplatnila si ju až predmetnou žalobou. Žalobkyňa nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv z objektívneho hľadiska vlastným zavinením vytvorila podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovaným. Súd nezistil výnimočné okolnosti pre priznanie predmetného nároku. Uzavrel, že žalobkyňa pokračovala so žalovaným v spolupráci aj napriek tomu, že žalovaný nezaplatil faktúru č. 11C070583 zo dňa 18.06.2012, teda je otázne, do akej miery žalobkyňa správne vyhodnotila dôsledky ďalšej spolupráce so žalovaným.

16. Odvolateľka odvolaním namietala, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci /§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP/.

17. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

18. Vyššie uvedené odvolacie námietky odvolateľky vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vychádzajúc z precízne zisteného skutočného stavu veci, keď vyvodil správne právne závery, vychádzajúc z ktorých posúdil nedôvodnosť návrhu. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež dostatočne odôvodnil, v súlade s požiadavkami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre jeho potvrdenie. Súčasne sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach naň odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP), aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty posudzovanej veci spolu s právnymi závermi súdu prvej inštancie.

19. Podstatou odvolania žalobkyne proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie sú námietky, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nároku na náhradu škody nastáva až právoplatnosťou odsudzujúceho rozsudku proti žalovanému ako i nesprávny právny záver súdu prvej inštancie v posúdení, že vznesená námietka premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi.

20. Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník, výklad a použitie právneho predpisu nesmí byť v rozpore s dobrými mravmi a nesmí vést ke krutosti alebo bezohľadnosti urážející obyčejné lidské citění.

21. Podľa § 610 ods. 1 Občanského zákoníka, k promlčení soud přihlédne, jen namítne-li dlužník, že je právo promlčeno. Vzdá-li se někdo předem práva uplatnit námítku promlčení, nepřihlíží se k tomu.

22. Podľa § 620 ods. 1 Občanského zákoníka, okolnosti rozhodné pro počátek běhu promlčecí lhůty u práva na náhradu škody zahrnují vědomost o škodě a osobě povinné k její náhradě. To platí obdobně i pro odčinění újmy.

23. Podľa § 629 ods. 1 Občanského zákoníka, promlčecí lhůta trvá tři roky.

24. Podľa § 636 ods. 1,2 Občanského zákoníka, právo na náhradu škody nebo jiné újmy se promlčí nejpozději za deset let ode dne, kdy škoda nebo újma vznikla. Byla-li škoda nebo újma způsobena úmyslně, promlčí se právo na její náhradu nejpozději za patnáct let ode dne, kdy škoda nebo újma vznikla. To platí i v případě vzniku škody nebo újmy porušením povinnosti v důsledku

úplatkářství spočívajícího v nabídce, slibu nebo dání úplatku jiným než poškozeným nebo v přímém či nepřímém vyžádání úplatku od poškozeného.

25. Súd prvej inštancie v zmysle pokynov odvolacieho súdu uvedených v zrušujúcom uznesení zo dňa 30. novembra 2021, č. k. 6Co/59/2020-171 vo veci skúmal začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty ako i uplatnenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa v priebehu celého konania tvrdila, že si nárok uplatnila riadne a včas, a to až po právoplatnosti odsudzujúceho trestného rozsudku voči žalovanému, nakoľko žalobkyňa a žalovaný neboli v žiadnom priamom právnom vzťahu.

26. Z vykonaného dokazovania v danej veci vyplýva, že žalobkyňa sa domáha proti žalovanému náhrady škody vo výške 530.256,- Kč na skutkovom základe, že žalovaný bol spolu s C. M. J. rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 22T/141/2014 zo dňa 16.05.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 17.01.2018, č.k. 2To/69/2017-838 uznaní vinnými zo spáchania prečinu podvodu v spolupáchateľstve podľa § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona, nakoľko sa spoločným konaním na škodu cudzieho majetku iného obohatili tým, že uviedli niekoho do omylu a spôsobili tak na cudzom majetku väčšiu škodu. Žalovanému bol uložený peňažný trest vo výmere 10.000,- eur. Okresný súd Žilina listom zo dňa 26.05.2015 žalobkyni oznámil, že v trestnej veci obvinených M. J. a žalovaného žalobkyňu do konania nepripúšťa ako poškodenú stranu, nakoľko nárok žalobkyne na náhradu škody bol uplatnený v prípravnom konaní dňa 07.04.2014, v štádiu, kedy sa viedlo trestné stíhanie vo veci, pričom v tom čase nebolo vznesené obvinenie. K vzneseniu obvinenia došlo 12.05.2014, kedy boli zrejme konkrétne mená. Ku dňu skončenia vyšetrovania orgány činné v trestnom konaní nezaznamenali nárok na náhradu škody poškodenej voči konkrétnemu obvinenému. Vyššie uvedeným postupom žalobkyňa nestráca v trestnej veci postavenie poškodeného v zmysle § 46 ods. 1 Tr. por., ale nedisponuje statusom podľa § 46 ods. 3 Tr. por., t.j. o nároku poškodeného súd v trestnom konaní rozhodovať nebude /nebol uplatnený riadne a včas/. Podaním zo dňa 26.05.2015 doručil Okresný súd Žilina žalobkyni obžalobu Okresnej prokuratúry v Žiline č. 2 Pv 235/14/5511-2 spolu s trestným rozkazom 22T/141/2014 zo dňa 26.05.2015, ktoré boli žalobkyni doručené dňa 24.06.2015. Súd prvej inštancie správne uviedol, že žalobkyňa tak mala vedomosť o vzniku škody a o totožnosti zodpovednej osoby, dňom doručenia obžaloby Okresnej prokuratúry v Žiline č. 2 Pv 235/14/5511-12 spolu s vydaným trestným rozkazom 22T/141/2014 zo dňa 26.05.2015, ktoré boli žalobkyni doručené dňa 24.06.2015, t. j. v zmysle § 620 ods. 1 Občianskeho zákoníka došlo týmto dňom k začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Subjektívna premlčacia lehotá tak v zmysle § 629 ods. 1 Občianskeho zákoníka preukázateľne uplynula dňa 24.06.2018. Žalobkyňa predmetnú žalobu podala na Okresný súd v Žiline dňa 11.12.2018, t. j. až po márnom uplynutí premlčacej lehoty. Tento právny názor je v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Českej republiky, na ktoré rozhodnutia odvolací súd poukazuje. V rozhodnutí Najvyšší súd Českej republiky zo dňa 27.02.2013, č.k. 25 Cdo/2272/2011 skonštatoval, že z hľadiska začiatku plynutia premlčacej doby je podstatná vedomosť poškodeného o vzniknutej škode ako i o osobe, ktorá je za vzniknutú škodu zodpovedná. Obidve podmienky musia byť splnené kumulatívne. O osobe, ktorá je zodpovedná za vzniknutú škodu, sa poškodený dozvie, hneď ako obdrží informácie, na ktorých základe si môže urobiť úsudok o osobe konkrétneho škodcu, teda keď získa vedomosť o skutkových okolnostiach, ktoré sú spôsobilé urobiť záver o možnej zodpovednosti určitého subjektu. Nemusí ísť priamo o zistenie, stačí, aby skutkové okolnosti, ktorými poškodený disponuje, mohli viesť k záveru o vymedzení zodpovedného subjektu /nejde o nespochybiteľnú istotu v určení zodpovednej osoby/. Vedomosť poškodeného o tom, kto za škodu zodpovedá, nie je naplnená len na základe podozrenia či predpokladu, avšak na druhej strane nie je rozhodujúce, kedy na základe určitých skutkových okolností, o ktorých preukázateľne vedel, si vytvoril právny záver o zodpovednosti určitej osoby či o dôvodnosti a výške svojho nároku. Právny názor odvolacieho súdu ako i súdu prvej inštancie, že v prípade škody spôsobenej žalobkyni trestným činom začala plynúť subjektívna premlčacia doba od právoplatnosti odsudzujúceho trestného rozsudku, nie je správny. Dovolací súd uzavrel, že odvolací súd otázku začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby k uplatnenému nároku žalobcu na náhradu škody riešil v rozpore s doterajšou judikatúrou /rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 29.9.2009, č. k. 25 Cdo/2891/2007, Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 12.8.2003, č. k. 21 Cdo/210/2003, Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 26.7.2007, č.k. 21 Cdo/2423/2006/. Rovnako odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 04.06.2019, č.k. 28 Cdo 1297/2019, v ktorom uviedol, že kľúčovou pre začiatok plynutia premlčacej doby je vedomosť o nepodaní trestného oznámenia a nie jeho kvalifikácia ako nesprávny úradný postup, prípadne právoplatné skončenie trestného konania o vyslovení viny vo vzťahu ku konkrétnemu páchatelovi tak, ako sa to snaží dovolateľka presadiť.

27. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil postoj žalobkyne, ktorá predmetnú žalobu podala po márnom uplynutí premlčacej doby. Žalobkyňa podala na žalovaného trestné oznámenie, teda mala vedomosť nielen o výške spôsobenej škody ale i o totožnosti osoby. Je potrebné poukázať i na list Okresného súdu v Žiline, v ktorom súd oznámil žalobkyňi, že ju nepripúšťa do konania pred súdom ako poškodenú stranu, nakoľko návrh si ako poškodená mala uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. K vzneseniu obvinenia došlo 12.5.2014, kedy boli zrejme konkrétne mená, ku ktorým sa malo vyjadrenie poškodenej vzťahovať. Preto je bez významu námietka žalobkyne, že medzi žalobkyňou a žalovaným nie je žiaden právny vzťah a svoj nárok si mohla uplatniť až na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku. Súd prvej inštancie správne zohľadnil aj tú skutočnosť, že žalobkyňa i napriek tomu, že spoločnosť J., B., neuhrádzala faktúry, v spolupráci pokračovala. Žalobkyňa vlastným zavinením vytvorila podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania žalovaným, nakoľko disponovala dostatkom informácií, na základe ktorých si mohla urobiť úsudok o osobe škodcu. Žalobkyňa podala trestné oznámenie, bola súdom upozornená, že si nárok na náhradu škody neuplatnila riadne a včas. Následne súd prvej inštancie doručil žalobkyňi obžalobu spolu s trestným rozkazom, ktorý jednoznačne preukazuje osobu škodcu ako i výšku škody. Dňom doručenia 24.06.2015 žalobkyňa disponovala dostatkom informácií o osobe škodcu, preto námietka žalobkyne, že až právoplatnosťou odsudzujúceho rozsudku nadobudla vedomosť o osobe škodcu, nie je dôvodná. Od 24.6.2015 došlo k začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Subjektívna premlčacia lehota tak v zmysle § 629 ods. 1 Občianskeho zákoníka preukázateľne uplynula dňa 24.06.2018, pričom žalobkyňa predmetnú žalobu podala na Okresný súd v Žiline dňa 11.12.2018, t. j. až po márnom uplynutí premlčacej lehoty. S poukazom na vyššie uvedenú judikatúru, od ktorej sa odvolací súd nemienil odchýliť, mala žalobkyňa dostatok informácií, na základe ktorých si mala urobiť úsudok o osobe konkrétneho škodcu, keď získala vedomosť o skutkových okolnostiach, ktoré sú spôsobilé o možnej zodpovednosti žalovaného.

28. Vzhľadom na výsledky doplneného dokazovania súdom prvej inštancie odvolací súd zdieľa právny názor súdu prvej inštancie, že v danej veci neboli zistené žiadne dôvody, pre ktoré by bolo možné vyhodnotiť vznesenú námietku premlčania v rozpore s dobrými mravmi.

29. Vo vzťahu k rozporu námietky premlčania s dobrými mravmi Najvyšší súd Českej republiky dlhodobo zastáva názor, že dobrým mravom zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatnené voči inému, keď inštitút premlčania prispieva k istote v právnych vzťahoch, je inštitútom zákonným, teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktorý sa podľa práva premlčuje. Uplatnenie námietky premlčania by sa priečilo dobrým mravom len vo výnimočných prípadoch, v ktorých by bolo výrazom zneužitia tohto práva na úkor účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil, a voči nemu by za takejto situácie zánik nároku na plnenie v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva ako i dôvodmi, pre ktoré svoje právo účastník neuplatnil včas (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 18.01.2017, sp. zn. 26 Cdo 3355/2016, zo dňa 26.02.2019, sp. zn. 33 Cdo 4769/2018, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 23.01.2018, sp. zn. 27 Cdo 2826/2017, uverejnený pod číslom 29/2019 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek). Tieto okolnosti by pritom museli byť naplnené v celkom výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 28.11.2001, sp. zn. 25 Cdo 2905/99, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 22. 08. 2002, sp. zn. 25 Cdo 1839/2000, uverejnený pod číslom 59/2004 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 17.10.2018, sp. zn. 28 Cdo 1846/2018).

30. Rozpor námietky premlčania s dobrými mravmi je potrebné odvodzovať z okolností, za ktorých bola námietka premlčania uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých vyplýva vznik uplatneného nároku (por. napr. uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 31.08.2004, sp. zn. 25 Cdo 2648/2003, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 31.10.2007, sp. zn. 33 Cdo 561/2006, a zo dňa 29.07.2010, sp. zn. 33 Cdo 126/2009). Odopretie výkonu práva spočívajúce po vznesení námietky premlčania je možné len na základe skutočností, ktoré nastali alebo vznikli po tom, čo vzniklo právo, ktorou sa žalovaný vznesením námietky premlčania bráni (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 28. 7. 2016, sp. zn. 29 Cdo 2908/2014, uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 28. 8. 2019, sp. zn. 28 Cdo 1283/2019).

31. Súd prvej inštancie správne posúdil uplatnenú námietku žalobkyne, keď nevzhliadol jej rozpor s dobrými mravmi s odôvodnením, že žalobkyňa si ako poškodená v trestnom konaní riadne a včas neuplatnila nárok na náhradu škody, ktorá okolnosť nemôže byť na ťarchu žalovaného, pričom odsúdenie žalovaného pre úmyselný trestný čin nie je takou výnimočnou okolnosťou, ktorá by umožňovala priznať žalobkyni premlčané právo pre rozpor s dobrými mravmi. Žalobkyňa v podanom odvolaní poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 11.08.2010, č.k. 7 Tdo 498/2010. Odvolací súd uvádza, že predmetné rozhodnutie nie je možné aplikovať na danú vec, nakoľko je skutkovo i právne odlišná, s posúdením iného trestného činu, inej premlčacej doby. Najvyšší súd posudzoval nárok ako uznanie dlhu a rozpor uplatnenej námietky premlčania s dobrými mravmi. Zdôraznil, vznesenú námietku premlčania v rozpore s dobrými mravmi nie je možné odvodzovať len z okolností a dôvodov spojených len s uplatneným nárokom, ale aj z okolností, za ktorých bola táto námietka uplatnená. Poškodený si uplatnil svoj nárok riadne a včas v adhéznom konaní, v súlade s trestným poriadkom. Obvinená bola právoplatne odsúdená vydieračka, podvodníčka vyznačujúca sa zlíšnosťou a praktikami, ktoré viedli k enormnej majetkovej ume /3.000.000,-Kč/.

32. Žalobkyni v uplatnení nároku nebránila žiadna objektívna prekážka, takže nemožno žalovanému vytýkať, že využil svoje zákonné oprávnenie namietať premlčanie nároku. Žalobkyňa bola v trestnom konaní zastúpená zástupcom s právnickým vzdelaním, ktorý mohol nárok na náhradu škody uplatniť riadne a včas a teda dôvod, pre ktorý nemožno aplikovať ustanovenie § 629 ods. 1 Občianskeho zákonníka spočíva na strane žalobkyne, ktorá si márne uplynutie premlčacej doby zavinila sama. Vychádzajúc z individuálnych skutkových okolností v danej veci, uplatnenie námietky premlčania v konaní o náhradu škody nebolo v rozpore s dobrými mravmi, keď ani odvolací súd nevzhliadol také výnimočné okolnosti, ktoré by opodstatňovali aplikáciu uvedeného korektívu, pričom oneskorené uplatnenie nároku si žalobkyňa zavinila sama. A navyše, žalobkyňa odvodzovala svoj nárok len z okolností a dôvodov spojených s uplatneným nárokom.

33. Odvolací súd poukazuje na to, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam, pretože uskutočnenie vecného prieskumu správnosti napadnutého rozhodnutia z hľadiska uplatnených dôvodov je podmienené tým, že odvolateľ bude skutkovo konkretizovať, v čom vzhliada dôvodnosť naplnenia ním formálne uvedených odvolacích dôvodov. Odvolanie tak musí obsahovať vo vzťahu k uplatneným odvolacím dôvodom konkrétne výhrady odvolateľa voči napadnutému rozhodnutiu, opis konkrétnych pochybení súdu prvej inštancie, či polemiku s jeho skutkovými alebo právnymi závermi, inak znemožňuje vecný prieskum, správnosti jednotlivých záverov, na ktorých je rozhodnutie založené odvolacím súdom. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené vykonal odvolací prieskum s poukazom na odvolateľkou vymedzené odvolacie dôvody.

34. Odvolací súd uvádza, že v odvolacom konaní nezistil žiadne dôvody na iné posúdenie skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, ktoré vychádzajú z obsahu súdneho spisu a dávajú dostatočný podklad vo výroku jeho rozsudku o veci samej. Rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny a táto vecná správnosť predstavuje správnu aplikáciu a interpretáciu právnych noriem na základe správne zisteného skutkového stavu. Za aplikácie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje.

35. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, výroku I. ako vecne správny potvrdil, za použitia ust. § 387 ods. 1 CSP .

36. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

37. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

38. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa .

39. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

40. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, ust. § 262 ods. 1 CSP a § 257 CSP, odôvodnením, že na strane žalovaného išlo o úmyselný trestný čin, t.j. bol si dobre vedomý svojho konania a úmyslu poškodiť žalobkyňu, keď upustil od prílišnej tvrdosti a žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal. Žalovaný v podanom odvolaní, vo vzťahu k výroku II. o trovách konania namietal, že ohľadne žalobkyne sa jedná o riadne podnikajúcu obchodnú spoločnosť, ktorá si zapríčinila výdavky na strane žalovaného spočívajúce v trovách právneho zastúpenia a rovnako nemožno hovoriť o prílišnej tvrdosti.

41. Odvolací súd sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania nestotožňuje a odvolacie námietky žalovaného vyhodnotil ako dôvodné.

42. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v zmysle ust. § 255 CSP. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech v spore vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. O úspech žalovaného vo veci ide vtedy, ak bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Len výnimočne súd v konaní (procesne) úspešnej sporovej strane neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 CSP).

43. Ako už bolo vyššie uvedené, pri rozhodovaní o náhrade trov konania rozhoduje súd spravidla podľa zásady úspešnosti v konaní, ako prioritnej zásady pri rozhodovaní o náhrade trov konania (§ 255 ods. 1 a 2 CSP). Súd sú však povinné vždy vychádzať z konkrétnych okolností prípadu a zohľadňovať všetky relevantné skutočnosti z hľadiska rozhodovania o náhrade trov konania. Keďže v niektorých prípadoch by striktné aplikovanie zásady úspešnosti v spore bez zohľadnenia ostatných okolností konkrétneho prípadu mohlo viesť v praxi k nežiadúcej tvrdosti a nebolo by v súlade so všeobecnou zásadou spravodlivosti rozhodovania súdu, zákon umožňuje zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania v takýchto špecifických prípadoch a dáva súdu možnosť výnimočne uplatniť moderačné oprávnenie podľa ustanovenia § 257 CSP.

44. Odvolací súd sa zameril na skúmanie dôvodnosti odvolacieho argumentu žalovaného, ktorý namietal dôvodnosť aplikácie ustanovenia § 257 CSP a vôbec existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre uplatnenie moderačného oprávnenia súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

45. Aplikácia ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, ak sú síce naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Znamená to, že súd nemusí zaviazvať neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, aby tieto trovy nahradila protistrane. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý v rozhodnutí je potrebné aj náležite odôvodniť. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Vyžaduje sa teda naplnenie dvoch podmienok a to, musí ísť v danom prípade o dôvody hodné osobitného zreteľa a súčasne musí ísť o výnimočné okolnosti, ktoré odôvodňujú opodstatnenosť použitia tohto zákonného ustanovenia. Dôvody hodné osobitného zreteľa môžu spočívať v charaktere určitého druhu konania alebo môžu byť dané charakterom určitej procesnej situácie, prípadne sa môže týkať celkom špecifických skutkových či sociálnych aspektov strán sporu.

46. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

47. Odvolací súd sa s právnym názorom súdu prvej inštancie, že v predmetnej veci žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal za aplikácie ust. § 257 CSP s odôvodnením, že na strane žalovaného išlo o úmyselný trestný čin, t.j. žalovaný si bol dobre vedomý svojho konania a úmyslu poškodiť žalobkyňu, keď upustil od prílišnej tvrdosti a žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal, nestotožňuje. Žalovaný v podanom odvolaní, vo vzťahu k výroku II. o trovách konania namietal, že ohľadne žalobkyne sa jedná o riadne podnikajúcu obchodnú spoločnosť, ktorá si zapríčinila výdavky na strane žalovaného spočívajúce v trovách právneho zastúpenia a rovnako nemožno hovoriť o prílišnej tvrdosti. Ako vyplýva z ust. § 257 CSP, v danom prípade neboli splnené predpoklady pre aplikáciu vyššie citovaného zákonného ustanovenia, keď žalovaný mal v konaní plný úspech.

Len samotná okolnosť, že sa žalovaný dopustil úmyselného trestného činu ešte nezakladá nárok na aplikáciu ust. § 257 CSP za situácie, že žalobkyňa i napriek vedomosti o tom, že žalovaný neuhradil faktúru č. XXXXXXXXXX zo dňa 18.06.2012, pokračovala v spolupráci, na ktorú skutočnosť poukázal súd prvej inštancie v bode 46. svojho rozhodnutia. Odvolací súd nezistil žiadne výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali opodstatnenosť použitia tohto zákonného ustanovenia. Rovnako tieto nevhliadol v charaktere konania, resp. v procesnej situácii, či v skutkových a sociálnych aspektoch žalobkyne, v okolnostiach, ktoré žalobkyňu viedli k podaniu žaloby ani v postoji strán sporu.

48. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, výroku II. o nároku na náhradu trov konania, podľa § 388 CSP zmenil, lebo neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie tak, že žalovanému, ako úspešnému v konaní, priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného ako i odvolacieho konania, podľa ust. § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, v rozsahu 100 %.

49. O výške náhrady trov prvostupňového i odvolacieho konania žalovaného rozhodne v súlade s § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 CSP súd prvej inštancie.

50. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).